

1914, jež přisoudila sice nemanželské dceři právní postavení manželského descendentu oproti matčiným ascendentům, avšak opomenula k této změně přízpusobiti též § 1220.

Nemanželská dcera (vnučka) má totiž podle návrhu nárok na věno i od rodičů své matky.

Novelou z roku 1914 škrtnuta byla původní slova starého § 165: »Die unehelichen Kinder sind überhaupt von den Rechten der Familie und der Verwandtschaft aus-geschlossen«.

Nemanželská dcera (vnučka) má právo žádati přínos od osob k tomu povinných ve stejnému rozsahu, jako dcera manželská, totiž podle jmění a stavu osob zavázaných.

Konečně místo slov »děd a bába« užívá se k návrhu pana sekčního chéfa Rátha slov »staří rodiče«.

V § 1221 vypuštěna byla slova »jedoch ohne strengere Erforschung des Vermögensstandes« a vsunuta tam slova »staří rodiče«.

K § tomu podotýkám, že žádost se provádí v řízení nesporném.

Do § 1222 vsunuta slova »staří rodiče«. Vnučka se může provdati i bez vědomí, nebo proti vůli svých starých rodičů; stačí, že se nevdala bez vědomí resp. proti vůli svých rodičů, a přece může mít v tom případě i proti staeým rodičům národ na přínos.

§§ 1223 a 1224 jsou beze změny.

V § 1225 vypuštěna byla slova »Vor geschlossener Ehe«. Manžel ovšem může požadovati věno jediné na základě smlouvy svatební. Ale slíbí-li se mu věno třebaš po uzavření sňatku, ovšem za šetření formy spisu notářského, jest to platné.

§ 1226 byl vypuštěn a bude umístěn v uvozovacím zákoně. Obsahem bude paragraf ten přízpusoben k § 1. lit. c) zák. z 25. července 1871 č. 76 ř. z. a k § 55 konkursního řádu.

Já jsem navrhol toto znění:

§ 1226. Aby potvrzení o přijetí věna, i když potvrzení to děje se vůči komukoliv, bylo platné, jest nezbytno, aby se stalo spisem notářským.

Ocitl-li se manžel v úpadku, jest potvrzení jeho, že věno obdržel, důkazem proti každému, stalo-li se spisem notářským, sepsaným v době, kdy věno přijal a nebo nejpозději dva roky před vyhlášením konkursu.

Je-li manžel obchodníkem zapsaným a nebo osobně ručícím společníkem zapsané společnosti obchodní, jest nutno, aby smlouvy svatební byly zapsány v rejstříku obchodním (§ 16. obch. zák.), mají-li mít účinek proti jeho obchodním věřitelům.

V § 1227 nahrazeno slovo »und« disjunktivním »nebo«, čímž předmět věna jest k mému návrhu pojmově rozšířen na vše, čeho lze užívati, nebo co lze zeiziti.

(Dokonc.)

Rozhodnutí ze »Souboru legislativy a judikatury«. (Nákladem knižtisk. Štursa, Kraut a spol. v Brně.) Oddělení administrativní.

Zákon o stavebním ruchu č. 45/1922 nepřiznává stavebníkovi právo libovolně voliti si pozemek pro zamýšlenou stavbu, bez ohledu na zájmy vlastníka pozemku.

Pouhá větší výhoda stavebníkova nesmí býti tedy vyvažována újmou osoby třetí, do jejíž vlastnické sféry se vyvlastněním zasahá.

(Nález ze dne 14. května 1923 č. 8056.)

Podle zákona o stavebním ruchu (č. 45 z r. 1922) nemá vlastník domu vystaveného na cizím pozemku nárok na vyvlastnění tohoto pozemku.

(Nález ze dne 18. června 1923 č. 10.804.)

Rozhodnutí nejvyššího soudu.

Mají-li manželé mimo stejným dílem jim patřící aktiva a mimo solidárně nebo stejným dílem povinované dluhy, ještě každý z nich zvláštní majetek nebo zvláštní dluhy, nemožou učiniti jeden společný návrh vyrovnávací, nýbrž každý z nich zvláštní návrh. I rekursní soud může, zrušiv dle § 50 č. 2 vyr. ř. potvrzení vyrovnání, řízení ihned zastaviti dle § 56 č. 2. vyr. ř.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze 16. října 1923 R I 881/23. Zemský soud a v. v Praze Sa 95/22.)

Vrchní soud zrušil usnesení první, jímž vyrovnání bylo schváleno, a zastavil řízení vyrovnávací z těchto důvodů:

Manželé A. B. Wovi uvedli již ve svém návrhu na zavedení řízení vyrovnacího, že jsou spoluvlastníky statku K., dále domu čp. 164 v Praze XIII. a domu čp. 582 v Praze VII., dále že B. Wová jest sama vlastníci čily v Z. a spoluvlastnicí domu čp. 622 v Praze VIII. a konečně ze seznamu přihlašek jest patrné, že také dluhy manželů těch nejsou stejné. Nalezlo tedy manželům těm dle § 2. vyr. ř., aby každý z nich předložil úplný seznam svého jmění a svých dluhů a ježto nejsou spolu sjednoceni o nějaké právnícké osobě, aby každý z nich předložil návrh vyrovnací, odpovídající předpisu § 3. č. 2 vyr. ř.

Těmto zákonným předpisům nevyhovuje ani potvrzené vyrovnání, ani návrh Sa 95/22/1 a proto bylo naříkané usnesení zrušeno a řízení vyrovnávací dle § 56 č. 2 vyr. ř. zastaveno.

Nejvyšší soud nevyhovil dovolacímu rekursu manželů Wových.

Důvody: Usnesení soudu rekursního vyhovuje věci i zákonu. Ani z vyrovnacího návrhu dlužníků a ze seznamu jmění, jimi předloženého, ani z přihlašek věřitelských, ani ze zpráv vyrovnávacího správce, ze seznamu přihlašek a z usnesení zemského civilního soudu, jímž bylo vyrovnání potvrzeno, nelze spolehlivě seznati, které dluhy jsou pouze dluhy K. Wa, dočtyně B. Wové, které jsou jejich společnými solidárními dluhy a které jsou polovicí nebo jiným a kterým poměrným dílem dluhy každého z obou manželů Wových. Zdali a jak byl vzat zřetel na ustanovení § 18 vyr. ř., podle něho při solidárních dluhách mohou věřitelé uplatňovati celou pohledávku proti každému dlužníku, nacházejícímu se v řízení vyrovnávacím, tedy zde proti A. Wovi i proti jeho manželce, nelze ze spisů seznati; následkem toho není také zřejmo, zdali vyrovnací kvota, věřitelům nabídnutá, dosahuje při solidárních dluhách u každého z obou dlužníků oné výše, kterou nařizuje druhý odstavce § 3 vyr. ř.

Dlužníci projevují mínění, že předpisu § 18 vyr. ř. nelze zde užiti proto, poněvadž vyrovnací řízení nebylo vedeno pro každého zvláště, nýbrž pro oba společně na základě společného jejich vyrovnacího návrhu. Tento společný návrh a provedené řízení prvního soudu nevyhovují však zákonu, poněvadž neposkytují potřebného základu pro užiti § 18 vyr. ř., který nerozeznává, zdali solidárně ručící dlužníci podali jediný společný vyrovnací návrh, nebo zdali každý z nich podal návrh zvláštní. V dovolacím rekursu projevené mínění, že ustanovení § 18 nelze užiti, jest mylné, vycházejíc z mylného předpokladu, že užiti § 18 řídí se podle formy vyrovnacího návrhu a vyrovnacího řízení; vzhledem na to, že § 18 obsahuje právo velící, jemuž dlužníci povinni jsou se podrobiti a jehož v řízení vyrovnávacím dlužno dbáti, měl první soud na předpis tohoto § 18 vzíti zřetel. Někteří věřitelé uvedli výslovně ve svých přihláškách, že oba manželé Wovi dluhují jim přihlášenou pohledávku solidárně; soud prvý stolice byl tedy povinen, zjistiti, zdali a pokud jde o závazky solidární, zdali a pokud ti kteří věřitelé uplatňují své pohledávky podle § 18, a zdali u nich není porušeno ustanovení 2. odst. § 3 vyr. ř. o nejnižší vyrovnací kvotě.

Pokud jde o aktiva vyrovnávacích se dlužníků, tvrdí tito, že umluvili spolu společenství statků podle § 1233 obč. z. a že během řízení vyrovnacího nebylo o tom pochybností. Avšak ze spisů nikterak to nevyplývá, naopak jsou tam uvedena aktiva dílem jako společná a dílem jako výhradně vlastnictví jednoho nebo druhého dlužníka. Zdali a pokud nyníjší tvrzení dlužníků o jejich úmluvě podle § 1233 obč. z. je správné a jaký vliv by to mělo na posouzení majetkových poměrů každého z nich, není známo, ale podle 2. odst. § 63 vyr. ř. a 1. odst. § 176 konk. ř. byli dlužníci oprávněni, tuto novotu uvést v dovolacím rekursu a měl by tedy vzat býti na ni přiměřený zřetel.

Z té úvahy plyne, že spisy neposkytují spolehlivého přehledu a naležitě jasnosti o jmění a dlužích každého z obou manželů Wových, ač podle uvedených již §§ 18 a 3, jakož podle §§ 1 a 2 vyr. ř. jest to nutno.

Následkem uvedené vady řízení nelze též posouditi, zdali většina věřitelů při hlasování přítomných a k němu oprávněných, souhlasila s vyrovnacím návrhem každého z obou dlužníků a zdali úhrnná suma pohledávek souhlasících věřitelů činí aspoň $\frac{3}{4}$ úhrnné sumy všech, u toho kterého z obou dlužníků k hlasování opravňujících pohledávek, jak to výslovně žádá § 42 vyr. ř.

Řízení prvního soudu je tudíž vadné podle § 50. č. 2 vyr. ř. Vada tato nemůže být napravena. Náprava mohla by se totiž státi jen doplněním řízení první stolice, ale jednak toto doplnění bylo by ve skutečnosti téměř úplně novým řízením, v němž by dlužníci předložili nový seznam jmění a podali nový vyrovnací návrh, dotyčně každý z nich návrh svůj, o kterýchž návrzích by věřitelé znova hlasovali, celá řada věřitelských přihlašek pak musila by býti doplněna, dotyčně objasněna, jednak uplynula již dávno 90denní lhůta § 56. č. 1 vyr. ř., z čehož je zřejmo, že podmínka první věty § 56 nemohla by vůbec již býti splněna.

K tomu přistupuje také ještě další vada řízení, záležející v tom, že vyrovnací návrh dlužníků není dosti jasný a nejasnost jeho mohla by po případě míti za následek porušení předpisu 3. odst. § 46. vyr. ř., podle něhož musí věřitelům nemajícím práva přednostního, postupováno býti ve vyrovnání stejně. Vyrovnací návrh dlužníků obsahuje totiž tento dodatek: »Pro případ nedodržení té které lhůty obživnou pohledávky věřitelů v původním obnosu po případě nezaplacený jejich zbytek.« Kdyby tomuto dodatku mělo býti rozuměno tím způsobem, že by obživl nezaplacený zbytek pouze u těch věřitelů, vůči kterým by ten neb onen dlužník, dotyčně oba dlužníci nedodrželi tu kterou platební lhůtu vyrovnací, byli by tyto věřitelé na tom hůře než věřitelé oni, čímž by hořejší ustanovení 3. odst. § 46. vyr. ř. bylo porušeno a bylo by to opět důvodem pro odepření schválení vyrovnání podle § 50. č. 3 vyr. ř.

Dlužníci poukazují na to, že účelem vyrovnávacího řízení jest zabrániti konkursu. To je ovšem pravda, avšak naproti tomu lze uvést, že řízení to má s všemožnou rychlostí vésti k cíli a proto lhůta 90denní uvedená § 56. č. 1 vyr. ř. jest tam označená jako pevná a nezměnitelná a může jen ve veřejném zájmu býti prodloužena.

Z hořejší úvahy následuje, že rekursní soud podle § 50. č. 2 vyr. ř. právem odepřel potvrzení vyrovnání a zrušil usnesení prvního soudu aniž nařídil doplnění řízení. V důsledku toho pak rekursní soud také právem vyslovil zastavení vyrovnávacího řízení a to nejen dle § 56. č. 2, jak v odpor vzatém usnesení je uvedeno, ale i podle § 56. č. 1 vyr. ř. a to sice zcela právem i bez rekursního návrhu v tom směru nepoloženého, z moci úřední právě dle § 56. č. 1 a 2 vyr. ř., jak již uvedeno nahoře.

Kasper.

Důležité důvody, pro které lze žalovati na nedobrovolný rozvod jsou v § 109. obč. zák. demonstrativně vypočteny a jest přípustno, aby žalováno bylo i z důvodu nepřekonatelného odporu.

(Rozh. nejvyš. soudu ze dne 20. března 1924 č. j. Rv I 1693/23.)

Třeba § 109. obč. zák. důvodu nepřekonatelného odporu mezi ostatními, jen příkladem zmíněnými rozvodovými důvody neuvádí, nemůže býti pochybnosti o tom, že i tohoto důvodu lze použití, čemuž svědčí § 13. zák. z 22. května 1919 č. 320 sb. z. a n., kde pod lit. i) se nepřek. odpor za důvod rozlukový připouští s tím, že lze napřed uznati na rozvod od stolu a lože a to třeba vícekrát. Uvážili-li se pak k tomu i ust. § 16. cit. zák. a čl. III. a III. prov. nař. vl. ze 27. června 1919 č. 362 sb. z. a n. nutno dojít k úsudku, že se rozvodu nevyžaduje odpor v tom přísném pojetí, jako u rozluky a že zejména souhlasu druhého manžela není třeba. Pouhé tvrzení nepřek. odporu, nestačí. Tento odpor musí míti základ v chování druhého manžela; nepřekonatelný odpor záleží v určitém duševním citovém stavu, jehož přímým důkazem nelze prokázati a dlužno naň usuzovati ze zevních okolností dle povahy, letory, vzdělání manželů.

K pojmu diferenčního obchodu.

(Rozh. nejv. soudu ze dne 26. února 1924 č. j. Rv I 1785/23.)

Žalobě kom. banky na Ub. o 149.000 Kč bylo vyhověno. Soud první zjistil, že veškeré příkazy žalovaného byly efek-

tivně prováděny a nakoupené cizí valuty s podmínkou dostatečného krytí se strany žalovaného k dispozici. Z těchto zjištěných okolností dovodil soud I. st. správně, že se tu nejednalo o obchody diferenční. Tyto jsou takové obchody, při kterých je srovnalou vůli stran vytvořeno právo žádati efektivní dodání a povinnost dodat efektivně a místo toho je ujednáno, že má býti placen jen rozdíl dvou cen. Toto ujednání vtiskuje obchodu ráz hry a sázky a tím obchodu diferenčního; může se státi jako každé jiné ujednání nejen výslovně ale i mlčky (§ 863 obč. zák. a čl. 278 obch. zák.).

Není právního předpisu, který by zakazoval, aby manželé za trvání manželského svazku nežili odděleně, a aby se mezi sebou nedohodli, jakým způsobem má manžel manželce poskytovat výživu. Manželům není dovoleno, aby zrušili svémocně manželské společenství, třebaž by se o tom dohodli (§ 93 obč. zák.). Jencm u soudu se mohou domoci rozvodu, rozluky neb neplatnosti manželství; žijí-li manželé skutečně odděleně, může se každý z nich kdykoliv domáhati obnovy manž. společenství. Výtky, že smír manželi sjednaný je neplatným proto, že jím byla uzavřena dohoda mezi manželi o výživu nezvedené manželky proto, že je její nárok veřejnoprávní a ona se prý nemůže vzdáti správním účinkem práva na slušnou výživu dle § 91 obč. zák., jest neodůvodněna.

(Rozhodnutí nejv. soudu ze dne 11. března 1924 č. j. Rv I 1374/23.)

Doležal.

ZE DNE.

Ručení notářů za insertné v »Ústředním Oznamovateli«.

Staly se případy, že administrace »Ústředního Oznamovatele« v Praze, v němž ve smyslu zákona ze dne 17. VII. 1919 č. 397 mají veškeré změny v obchodním rejstříku býti uveřejňovány, zaslala notářům a advokátům přípis, aby jako plnomocníci podavatelů zaplatili poplatek za uveřejnění.

Notářská komora v Praze obrátila se na ministerstvo spravedlnosti, poukazující k tomu, že notáři za tento poplatek neručí, žádají za nápravu. Ministerstvo spravedlnosti výnosem ze dne 25. dubna 1924 č. 18.595 přidalo se k náhledu komornímu a poukázalo administraci Ústředního Oznamovatele na výnos ministerstva spravedlnosti ze dne 1. VI. 23 č. 22.219, uveřejněný ve Věstníku č. 6., kterýmž vysloveno, že zástupci stran neručí osobně za insertní poplatky ediktů ani v Úředním listu republiky československé uveřejněné.

Upozorňujeme proto pp. kolegy, aby pro případ, že by od nich takový poplatek byl vyžadován, přípis administrace Ústředního Oznamovatele s odvoláním se na hořejší výnos — vrátili.

Liknavé projednávání pozůstalostí. Ministerstvo spravedlnosti i vrchní zemské soudy docházejí stížností soudů okresních, že někteří notáři příliš liknavě projednávají pozůstalosti.

Pokládáme to za velice smutný úkaz, neboť vedli jsme úporný boj o to, aby soudní komisařství zůstalo notářům zachováno. Kolegové, kteří zanedbávají soudního komisařství, jednají na úkor všech svých kolegů a celého našeho stavu a proto důtklivě upozorňujeme všechny pp. kolegy, aby si pečlivě hleděli soudního komisařství a veškeré úkony co nejrychleji prováděli, neboť jinak vydávají se v šanc kárnému řízení, ježto nemůže býti sporu o tom, že takováto liknavost jest na újmu důstojnosti notářského úřadu a zanedbáním jeho povinností.

Sociální pojištění. Opět nás dochází zpráva, že někteří kolegové dávají se pojišťovati již nyní proti škodám povinného ručení, jež má býti zavedeno na místě nynějších notářských záruk, ačkoliv jsme již po dvakráte v našem listu učinili výzvu, aby s pojištěním tím bylo sečkáno, poněvadž má Spolek v úmyslu, jakmile nový notářský řád bude přijat, projednati s některou pojišťovnou hromadné pojištění všech notářů, čímž docílíme zajisté značných výhod a snížení pojistného.

Prosíme proto opětně pp. kolegy, aby neuzavírali separátních smluv pojišťovacích a odkázali agenty pojišťoven, kteří za tím účelem je navštěvují.

Projednání pozůstalostí věcí movitých po příslušnicích Švýcarska. Švýcarská vláda oznámila, že nedává souhlasu, aby movité pozůstalosti našich příslušníků byly vydány našemu soudu, by je projednal. Následkem toho není v poměru k Švýcarsku zajištěna vzájemnost dle § 23. nesp. pat. a musí proto zdejší soud projednati movitou pozůstalost příslušníka Švýcarska.